

*СЕРВИСИ И
ИНФРАСТРУКТУРА ЗА
ПОДДРЪШКА НА
ОТВОРЕНАТА НАУКА*

ПРОФ. Д-Р СОЊА ФИЛИПОСКА, ФИНКИ

ОТВОРЕНА ИНФРАСТРУКТУРА

За имплементација на Отворен пристап и Отворена наука потребно е одржување на не-комерцијални сервиси и инфраструктура

Отворена инфраструктура = ресурси и сервиси, вклучувајќи и софтвер, кои се потребни за научната заедница да може да собира, складира, организира, пристапи, сподели и пристапи до истражувањата и истражувачките резултати

ПРИМЕРИ

[Directory of Open Access Journals](#)

[SHERPA/RoMEO](#) – за анализа на правата и полисите за публикување на различни списанија

[OAPEN](#) - публикација на книги со отворен пристап

[DOAB](#)

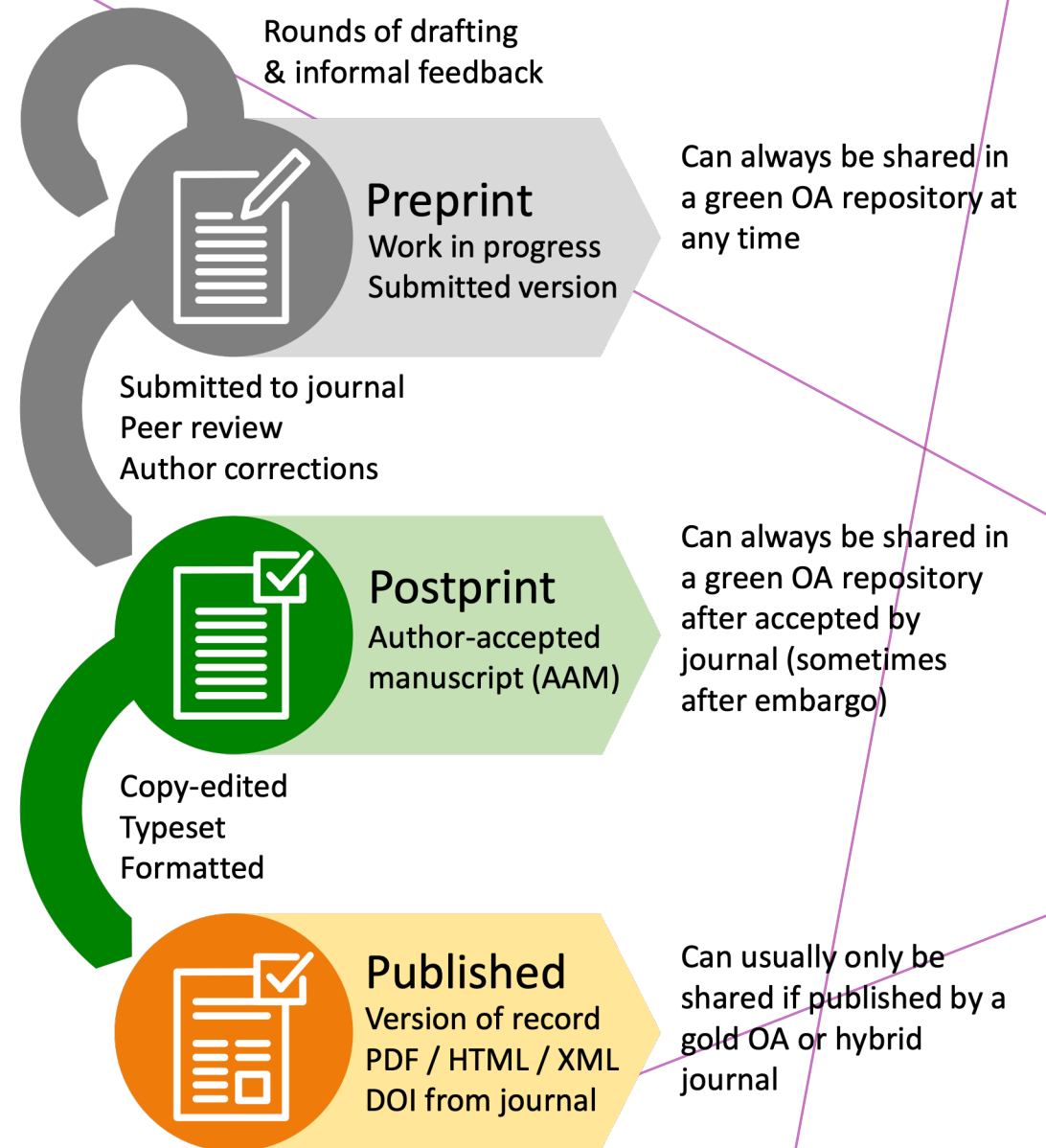
[OpenCitations](#) – публикување на отворени библиографски податоци и податоци за цитати

[Public Knowledge Project](#) - иницијатива за развој на софтвер со отворен код за истражувачки цели

ОТВОРЕН ПРИСТАП ВО H2020

- Horizon 2020 Grant Agreement Art. 29:
 - “ENSURE OPEN ACCESS...
AS SOON AS POSSIBLE AND AT THE LATEST ON PUBLICATION, **DEPOSIT A MACHINE-READABLE ELECTRONIC COPY** OF THE PUBLISHED VERSION OR FINAL PEER-REVIEWED MANUSCRIPT ACCEPTED FOR PUBLICATION **IN A REPOSITORY** FOR SCIENTIFIC PUBLICATIONS”
- Задолжително за сите проекти кои се започнати од Јан 2017
 - Ги вклучува сите податоци генерирани од овие проекти и користење на DMP
- Прифатен пристап:
 - **as open as possible, as closed as necessary**

ПУБЛИКУВАЊЕ СО ОТВОРЕН ПРИСТАП

ПРИМЕР ИНСТИТУЦИОНАЛНИ РЕПОЗИТОРИУМИ

<https://repository.ukim.mk/>

<http://eprints.uklo.edu.mk/>

<https://eprints.ugd.edu.mk/>

<https://mk.cobiss.net/>

ПОТРЕБНИ СЕРВИСИ

Репозиториуми за трудови
/ Репозиториуми за
податоци

Регистрација на
репозиториумите за
зголемување на
видливоста

- Пр. преку r3data

Наоѓање на податоци

Обработка и анализа на
податоци

Компјутерски пресметки

- Општи и специфични за дадена научна дисциплина

Безбедносни мерки

- Пр. анонимизација, контрола на пристап

*ВИЗИЈА ЗА ОТВОРЕНИ СЕРВИСИ И ИНФРАСТРУКТУРА
ВО ЕУ*

- Цел: да се промовира пристап и ре-употреба на истражувачките податоци преку имплементација на политики за отворена наука, отворени работни текови и инфраструктури
- Европски облак за отворена наука (EOSC)
 - Множество од сервиси со отворена структура на управување
 - Збир од национални инфраструктури и сервиси кои може да се комбинираат
- Визија: дигитална платформа за научната заедница која нуди едноставен пристап до податоци и интероперабилни сервиси

ЦЕЛИ НА EOSC

РАСТ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ИНИЦИЈАТИВИ

Отворање на податоците и сервисите достапни во институциите

Креирање на политики за отворен пристап до податоци и сервиси на национално ниво

Вклучување во EOSC за креирање на федеративна транс-национална мрежа од податоци и сервиси која ги комбинира потенцијалните на различни научни дисциплини и ги проширува националните можности

Додадени вредности во смисла на скалирање, интердисциплинарност и побрза иновација

Паметни јавни сервиси за граѓаните на локално, регионално и национално ниво